

P. 5.01
JES

Warszawa, dnia 2019-03-20

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Jan Krzysztof Ardanowski

Znak sprawy: HOR.n.030.14.2019

Lubuska Izba Rolnicza
w Gorzowie Śląskim
180
Lp. Dz. 180
Dnia 2019-03-20

Pan Stanisław Myśliwiec
Prezes Lubuskiej Izby Rolniczej

Szanowny Panie Prezesie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 21 lutego 2019 r., znak: LIR – 54/2019/PS w sprawie terminu stosowania nawozów azotowych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia "Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu" (Dz.U. z 2018 r. poz.1339) (dalej *program azotanowy*), informuję jak poniżej.

Wprowadzenie nowych terminów stosowania nawozów płynnych i stałych jest skutkiem wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie C-356/13, zgodnie z którym dotychczas obowiązujące w Polsce przepisy w tym zakresie nie gwarantowały wystarczającego poziomu ochrony wód wynikającego ze stosowania przepisów dyrektywy Rady z dnia 12 grudnia 1991 r. *dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi i przez azotany pochodzenia rolniczego (91/676/EWG) tzw. dyrektywy azotanowej*. Komisja Europejska uznała, że dotychczas stosowany w Polsce zakaz stosowania nawozów niezależnie od warunków klimatycznych i stanu gleby od początku grudnia do końca lutego, nie jest zgodny z art. 5 ust. 4 lit. a) *dyrektywy azotanowej* w związku z ust. 1 pkt 1 załącznika III do niej. Jej zdaniem uwzględniając warunki klimatyczne panujące w Polsce należało zakazać rolnikom użycia nawozów w okresie gdy rośliny nie znajdują się w fazie wzrostu i nie wchłaniają azotu. Komisja Europejska, kierując się wynikami prac naukowo-badawczych wskazała, że okres wegetacji roślin w Polsce trwa od 180 do 220 dni, rozpoczynając się pod koniec marca lub na początku kwietnia i kończąc pod koniec października lub na początku listopada.

Uwzględniając powyższe, w wydanym na podstawie art. 106 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - *Prawo wodne* (Dz.U. z 2018 r. poz. 2268) *programie azotanowym* obowiązują określone zasady stosowania nawozów zawierających azot, obejmujące również nawozy naturalne, uwzględniające

potrzebę ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. *Program azotanowy* wskazuje, że na gruntach ornych nawozy naturalne stosuje się w terminie od 1 marca do 20 października dla nawozów naturalnych płynnych (dla niektórych gmin do 15 października lub 25 października) oraz od 1 marca do 31 października - dla nawozów naturalnych stałych. Na trwałych użytkach zielonych nawozy inne niż nawozy naturalne stałe stosuje się w terminie od 1 marca do 31 października, a nawozy naturalne stałe w terminie od 1 marca do 30 listopada. Powyższe związane jest z długością okresu wegetacyjnego roślin panującą w danym obszarze, a do zastosowania takiego podejścia zobowiązuje wyrok TSUE w sprawie C-356/13.

Jednocześnie, odnosząc się do prośby i wprowadzenie odstępstwa od zakazów stosowania nawozów, o których mowa powyżej, informuję, że obecne przepisy zarówno ustawy – Prawo wodne, jak *programu azotanowego* nie przewidują takiej możliwości. Jedynie w przypadku jesiennego terminu stosowania nawozów, w *programie azotanowym* uwzględniono pewne niespodziewane warunki pogodowe uniemożliwiające prowadzenie działalności rolniczej. Zgodnie z ust. 2 i 3 rozdziału 1.3. *programu azotanowego* ww. terminy dla gruntów ornych nie dotyczą podmiotów, które:

- będą zakładać uprawy jesienią po późno zbieranych przedplonach, buraku cukrowym, kukurydzy lub późnych warzywach. Dopuszczalna dawka azotu w wieloskładnikowych nawozach dla zakładanych upraw nie może przekroczyć dawki 30 kg N/ha. Należy szczegółowo udokumentować termin zbioru, datę stosowania nawozu, zastosowane nawozy i ich dawkę oraz termin siewu jesiennej uprawy;
- nie mogły dokonać zbiorów lub nawożenia z uwagi na niekorzystne warunki pogodowe, w szczególności nadmierne uwilgotnienie gleby. Dla tych podmiotów termin graniczny stosowania nawozów to dzień 30 listopada.

Jednocześnie należy wskazać, iż zgodnie z obowiązującym stanem prawnym wiodące w sprawie wdrażania dyrektywy azotanowej w Polsce jest Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (MGMiŻŚ).

Ponadto, mając na uwadze zapewnienie właściwych warunków do produkcji roślinnej w regionach, w których wegetacja roślin rozpoczyna się wcześniej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwróci się do MGiMiŻŚ z prośbą przeprowadzenie analiz w zakresie możliwości zmiany wiosennych terminów stosowania nawozów, odpowiednio do warunków panujących w danym regionie.

Z poważaniem,

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jan Krzysztof Ardanowski